

Forskningsrådets portefølje om ensomhetsforskning i perioden 2018-2024

Idékraft verden trenger

Innholdsfortegnelse

Innledning	5
Avgrensning og metodikk	6
Definisjon, søkeord og søkeresultat	6
Rapportens hovedfunn	8
Prosjektets statistikk	9
Innvilgede prosjekter og finansieringskilde	9
Antall FoU-prosjekter vs. Annet støtte	10
Prosjekteier FoU-sektor	11
Fylke	12
Samarbeidspartnere	12
Prosjekttype	14
Forskningsart	15
Fagområde og fagdisipliner	15
Health Research Classification System (HRCS)	17
Helsekategori	17
Forskningsaktivitet	18
Vedlegg 1.	19
Metode	19
Vedlegg.2	22
Prosjektstatistikk (FoU)-årsserie	22
Søknadstype	22
FoU-sektor prosjekteier	23
Vedlegg. 3	25
Liste over prosjekter	25

Innledning

Høykvalitets, sosiale kontakter er essensielt for vår mentale og fysisk helse, i alle aldre. Ensomhet og sosial isolasjon er i økende grad anerkjent som et folkehelseproblem. Effekten av ensomhet på dødelighet er sammenlignbar med andre veletablerte risikofaktorer som fysisk inaktivitet, røyking og overvekt. Økt bruk av teknologi, Covid19-pandemien, sosiale endringer og økonomi har i de siste årene påvirket samfunnet og gjort ensomhet til en global samfunnsutfordring.

Verdens helseorganisasjon (WHO) anslår at en av fire eldre opplever sosial isolasjon og mellom fem og 15% av ungdommer opplever ensomhet.

Selv om mye er gjennomført i løpet av de siste 20 årene, gjenstår det fortsatt betydelig arbeid med å skaffe mer kunnskap om ensomhet og sosial isolering, gjennomførte intervensjoner, mulige tiltak og policymaking.

Ensomhet og utenforskap er store samfunnsutfordringer som de siste årene har blitt et betydelig folkehelseproblem. Forskning- og innovasjon er avgjørende for å kunne øke kunnskapen om og for å håndtere og forebygge utfordringen. Mangfoldet i hvordan ensomhet oppleves og uttrykkes, gir en utfordring for kartlegging og måling.

Forskningsrådet tildeler årlig midler til forskning og innovasjon på ulike samfunnsutfordringer. I denne rapporten analyserer vi Forskningsrådets innsats knyttet til forskning relatert til ensomhet i perioden 2018-2024.

Kilde: Forskningsrådet

Avgrensning og metodikk

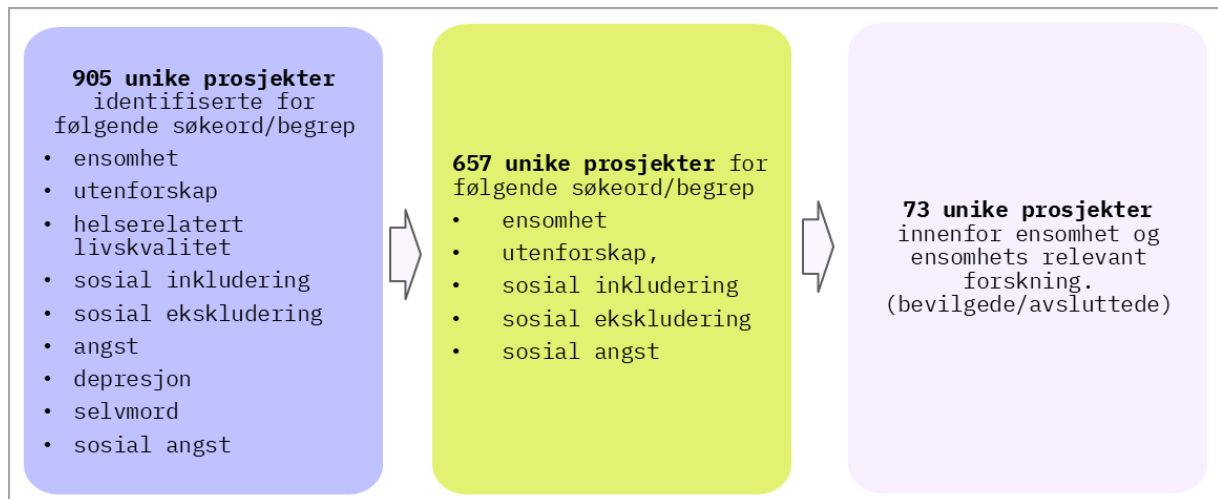
Undersøkelsen omfatter prosjekter som er relevant for ensomhetsforskning på tvers av temaene i Forskningsrådet i perioden 2018-2024. EU- og SkatteFUNN-data er ikke inkludert i rapporten. I analysen vil resultater for innvilgede, pågående og avsluttede prosjekter vises.

Definisjon, søkeord og søkeresultat

Definisjon. Ensomhet er en bred og sammensatt problemstilling og kan defineres som en subjektiv opplevelse av mangel på tilfredsstillende sosiale relasjoner, som ofte oppleves som plagsom og uønsket. Dette skiller seg fra det å være alene, som ikke nødvendigvis innebærer en negativ opplevelse. Årsakene er mange og kan variere fra sykdom og livsendringer til personlighetstrekk, samt andre faktorer som utenforskap og mobbing. Konsekvensene kan være store og påvirker helsen. I denne analysen har vi valgt å bruke en bred definisjon på ensomhet samt en rekke andre relaterte og relevante stikkord, basert på relevant litteratur og referanser fra WHO: social isolation and loneliness. En oversikt over definisjon og stikkord er gitt i vedlegg 1.

Søkeord. For å identifisere prosjektene i porteføljen, har vi brukt en kombinasjon av søk på flere frittstående søkeord og begreper/definisjoner av angitte søkeord på både engelsk og norsk. Prosjekter er identifisert gjennom kunstig intelligens (KI)-spørring etter de overnevnte kriterier i prosjektsammendraget i hele Forskningsrådets database. Denne KI-modellen identifisere ikke bare søkeord og definisjon i tekst, men fanger også synonymer og nærliggende ord i prosjektsammendraget. De valgte stikkordene er ord som er relevante for og/eller assosiert med ensomhet: *ensomhet, utenforskap, helserelatert livskvalitet, sosial inkludering, sosial ekskludering, angst, depresjon, selvmord og sosial angst*. En detaljert beskrivelse av metoden og søkestrengene er gitt i vedlegg 1.

Søkeresultat. Gjennom KI-søket er det identifisert 905 unike prosjekter i perioden, som treffer på de valgte stikkord i perioden 01.01.2015 til 01.09.2024. I perioden 2015 til 2017 ble det ikke funnet relevante prosjekter som ga en score høyere enn 20%. Av hensyn til relevans og arbeidsmengde er prosjekter som treffer på følgende stikkord, blitt analysert videre: *ensomhet, utenforskap, sosial inkludering, sosial ekskludering og sosial angst*. Til sammen 657 prosjekter treffer på de valgte stikkordene. De identifiserte søknadene ble deretter gjennomgått manuelt for å avgjøre om de skal inkluderes i grunnlaget for kartlegging. For å vurdere relevansen av prosjektene, har vi vurdert om ensomhet er hovedfokus i prosjektet, om det er en variabel i problemstillingen eller om det er en variabel for å måle utfallet av prosjektets resultater. Etter en gjennomgang av dataene, ble det identifisert 73 unike prosjekter som er relevant for ensomhetsforskning (Figur 1). Det brede søket resulterte imidlertid i at flertallet av prosjektene ikke var relevant. Det er viktig å presisere at en slik gjennomgang alltid vil innebære en viss grad av skjønn. Og at et prosjekt kan treffe på flere stikkord.

Figur 1. Utplukk av prosjekter ved bruk av søkeord og begrep søk.

Rapportens hovedfunn

- Forskningsrådet har i perioden 01.01.2018 – 01.09.2024 innvilget 73 prosjekter som omhandler ensomhet til et totalt beløp på 711 millioner kroner. EU- og SkatteFUNN-prosjekter er ikke inkludert i statistikken. Siden analyseperioden ikke inkluderer prosjekter innvilget i 2024 gir det i perioden en årlig investering i nye prosjekter på 119 mill. kroner.
- Prosjektene varierer i størrelse og formål. De spanner over flere fagområder og er meget tverrfaglige og samarbeider bredt med aktører fra forskjellige sektorer, fra UoH-sektor til offentlig sektor og næringsliv (nasjonal og internasjonalt).
- 56 av de 73 prosjektene er FoU-prosjekter (704 mill. kroner) og 17 prosjekter er ikke FoU-prosjekter (sju mill. kroner).
- Prosjektene i porteføljen varierer fra forskerprosjekter til samarbeidsprosjekter og innovasjonsprosjekter, og alle er preget av høy forskningskvalitet. Forskerprosjektene, som konkurrerer på banebrytende forskningsarenaer, utmerker seg spesielt ved sin fremragende forskningskvalitet. Disse prosjektene konkurrerer på tvers av fag og temaer, noe som sikrer en bred og dyptgående tilnærming til forskning og innovasjon.
- Flere departementer bidrar med midler til forskning om ensomhet. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Kunnskapsdepartementet (KD) finansierer de fleste prosjektene.
- UoH-sektoren ved Universitet i Oslo er eier i de fleste prosjektene i porteføljen etterfulgt av FHI.
- Det er totalt 180 samarbeidspartnere i prosjektene både nasjonale og internasjonale. Offentlig sektor og UoH-sektoren er partner i de fleste prosjekter.
- De fleste prosjekter i porteføljen utfører *anvendt og grunnleggende forskning*.
- Fagområde *samfunnsvitenskap* og fagdisiplin psykologi er størst etterfulgt av helsefag.
- For helserelevante prosjekter, er helsekategorien *Mental helse* og forskningsaktiviteter *årsaksforhold* og *håndtering av sykdommer* størst i porteføljen.
- Det tematiske omfang av prosjektene er stort. Noen prosjekter fokuserer f.eks. på å redusere ensomhet eller øke sosiale kontakter blant eldre ved bruk av sosial teknologi. Andre prosjekter jobber målrettet mot utsatte grupper som barn og unge, og forsøker å håndtere problemstillingen, ved f.eks. å redusere utenforskap, øke inkludering og tilhørighet. Andre prosjekter ser på hvordan biologiske faktorer kan predikere sannsynligheten for å utvikle ensomhet i forskjellige aldre.
- Resultatene viser at Forskningsrådet har en betydelig portefølje knyttet til ensomhet og viser behovet for en helhetlig tilnærming til forskning og innovasjon for å håndtere ensomhet med fokus på forståelse, utvikling, implementering og evaluering av tiltak.

Kilde: Forskningsrådet

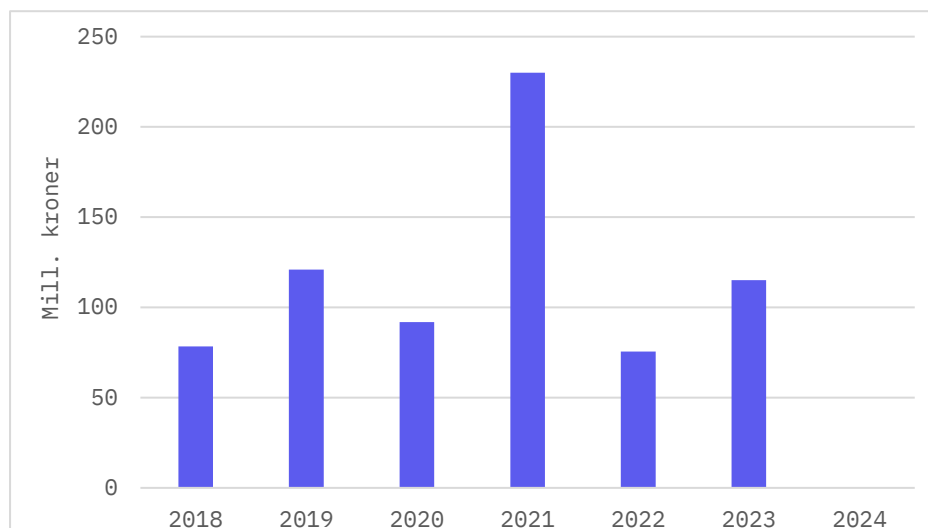
Prosjektets statistikk

I dette kapittelet omtales prosjekter innvilgede av Forskningsrådet i perioden 01.01.2018 – 01.09.2024.

Kapittelet tar utgangspunkt i de 73 prosjektene som er relevante for kartleggingen. Av disse er 56 prosjekter kategorisert som FoU-prosjekter og 17 som annen støtte. En nærmere beskrivelse av kategoriene er angitt i seksjonen under.

Innvilgede prosjekter og finansieringskilde

Analysen viser at i tidsperioden er det tildelt midler til 73 prosjekter for ca. 700 millioner kroner. Figuren under viser årsfordeling av tildelinger basert på søknadsdato. Den særlig høye tildelingen i året 2021 skyldes innvilgelse av en senter for fremragende forskning (SFF). Disse sentrene er langsiktige satsinger for å videreutvikle fremragende forsknings- og innovasjonsmiljøer.

Figur 2. Tildelt beløp i millioner kroner i perioden. Verdier viser total innvilget budsjett i millioner kroner etter søknadsdato. *Prosjekter bevilget etter 01.09.2024 er ikke med i analysen og de fleste tildelingene i 2024 skjedde sent på året.

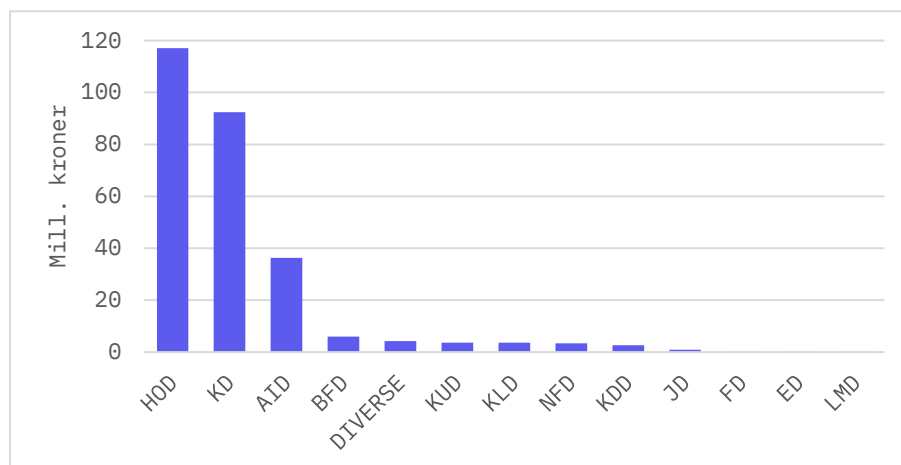
Prosjektene får utbetalt midler etter forbruk og dermed vil innvilget beløp bli utbetalt over flere år. Analysen vil vise resultater etter forbruk (regnskapsført beløp) i prosjektene i tidsperioden 2018-2024. Porteføljen dekker ulike fag og temaområder, og flere departementer bidrar med midler til forskning som er relevant for tema ensomhet.

Senter for fremragende forskning (SFF)

Utdanning kan endre liv. I en global sammenheng er det en betydelig andel barn som ikke får muligheten til å realisere sitt potensial gjennom utdanning. Det skyldes mange forhold, som for eksempel elevens kjønn, sosioøkonomiske familiebakgrunn og skolekvalitet. Konsekvensene av ulikhet kan være kumulativ, og føre til øket risiko for frafall, kriminalitet, utenforskap, og arbeidsløshet. Ved å endre måten forskningen innen dette feltet foregår på ved å integrere kunnskap og metoder fra ulike fagdisipliner har CREATE som mål å bidra til å skape større likhet i utdanning. Aktivitetene som CREATE fremmer vil øke sosial inkludering av barn og unge, og er relevant for å kunne redusere ensomhet i gruppen.

Resultatene viser at Helse- og Omsorgsdepartement (HOD), Kunnskapsdepartement (KD) og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) er blant de største finansiørene av forskning på dette tema, både årlig og totalt, i perioden. Det er viktig å påpeke at samme prosjekt kan finansieres av flere departementer¹.

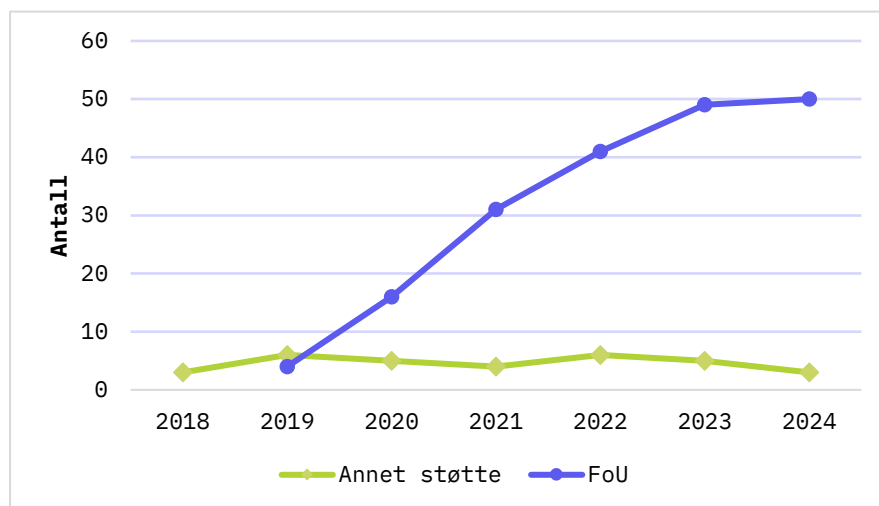

Figur 3. Total finansiering fordelt per departement i perioden 2018-2023. Verdiene viser disponibelt budsjett i millioner kroner. Samme prosjekt kan finansieres av flere departementer. Disponibelt budsjett for 2024 var ikke tilgjengelig på analysedato.

Antall FoU-prosjekter vs. Annet støtte

Forskningsrådet finansierer hvert år en rekke prosjekter med forskjellige formål. Den største delen av finansiering går til FoU-prosjekter og en mindre andel går til aktiviteter som ikke er forskningsaktiviteter, men som har andre formål. I denne analysen vises i figur 5, fordeling i porteføljen basert på antall FoU-prosjekter og antall Annet støtte-prosjekter. Undere kategorien Annet støtte samles særlig prosjekter innenfor forprosjekter, arrangementsstøtte, nettverksprosjekter med flere. Formålet med Annet støtte er å finansiere planlegging, samarbeid, koordinering og formidling fra FoU-aktiviteter. Prosjektene skal for eksempel støtte opp om mobilitet, nasjonale og internasjonale nettverk, publisering, dialog og formidling knyttet til FoU-aktiviteter.

Resultater fra søket viser at porteføljen består av totalt 56 FoU-prosjekter og 17 Annet Støtte-prosjekter. Videre i analysen vil det vises kun statistikk for FoU-prosjekter.

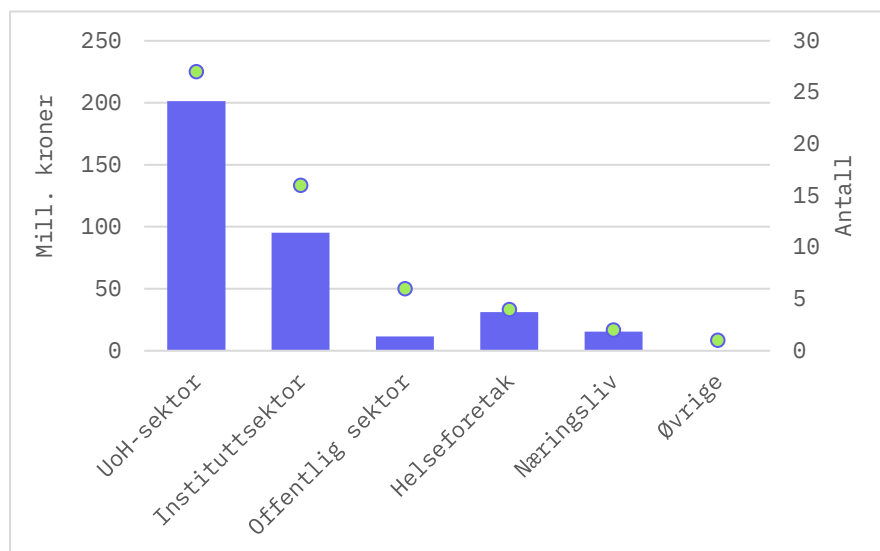

Figur 4. Antall pågående FoU- og Annet støtte-prosjekt fordelt per år. Hvert prosjekt kan gå over flere år.

¹ Finansierende departement: Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Barne- og familiedepartementet (BFD), Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD), Diverse, Energidepartementet (ED), Forsvarsdepartementet (FD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Klima- og miljødepartementet (KLD), Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), Kunnskapsdepartementet (KD), Landbruks- og matdepartementet (LMD), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

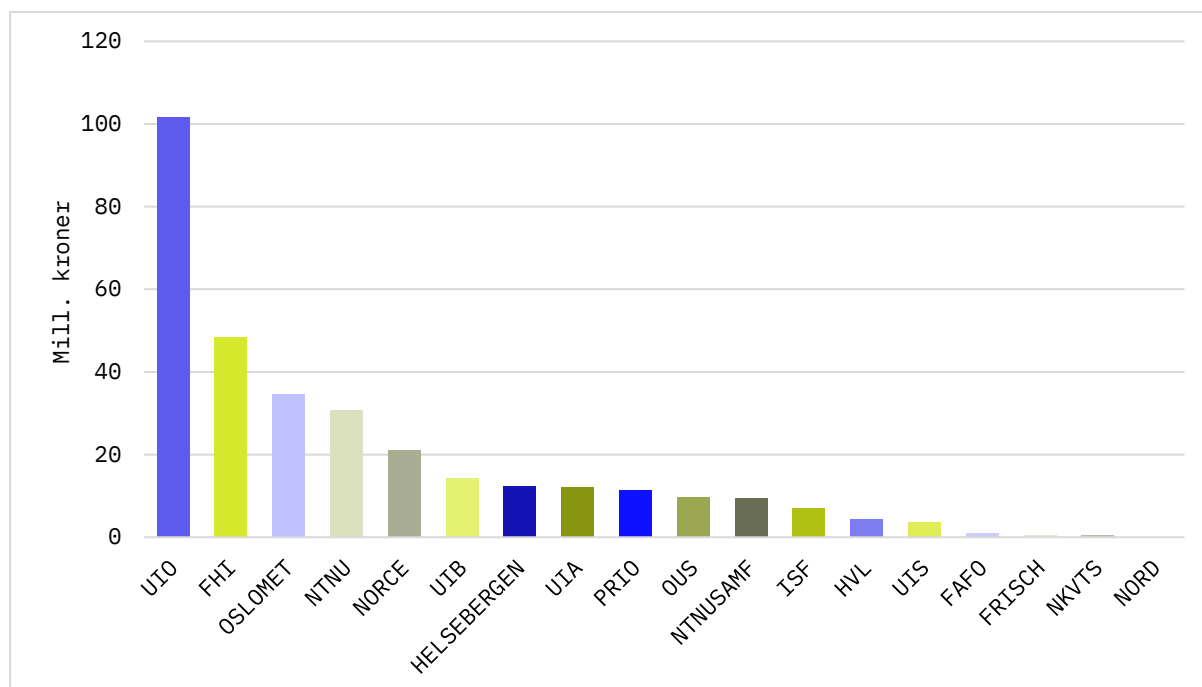
Prosjekteier FoU-sektor

Det er flere sektorer som er representert i porteføljen. Universitets- og høyskolesektoren (UoH-sektor) er prosjektleder i de fleste innvilgede prosjektene i porteføljen med ca. 200 mill. kroner i budsjett² i perioden. Deretter følger Instituttsektor med ca. 95 mill. kroner og Helseforetakene med 31 mill. kroner.

Figur 5. Finansiering av FoU-prosjekter fordelt per sektor (prosjekteier). Verdiene viser det totale regnskapsført budsjett i perioden 2018-2024. Høyre akse (grønne prikker) viser det totale antall prosjekter som finansieres per FoU-sektor. N=56.

Av prosjekteiere er det Universitetet i Oslo som er eier i de fleste prosjekter etterfulgt av Folkehelseinstituttet (FHI) og OsloMet (Figur 7).

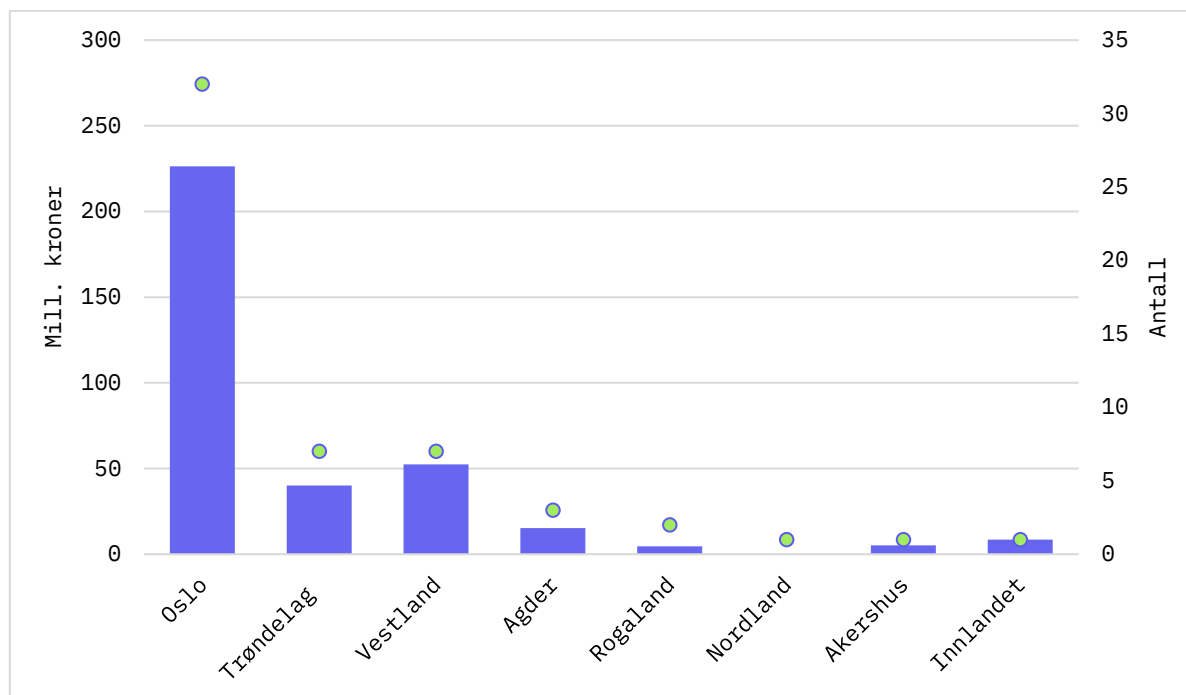

Figur 6. Finansiering av FoU-prosjekter fordelt per institusjon (prosjekteier) i tidsperioden. Verdiene viser det totale budsjettet i perioden 2018-2024.

² Regnskapsført budsjett: forbruk av midler i tidsperioden.

Fylke

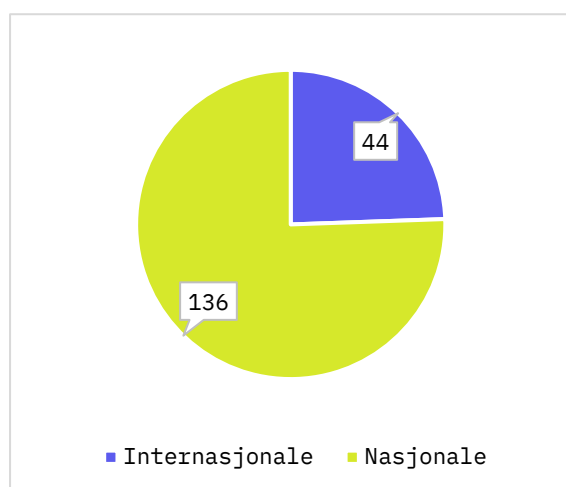
Det er geografisk spredning i porteføljen, men Oslo er klart størst med over halvparten av innsatsen (ca. 69 %) etterfulgt av Vestland og Trøndelag (Figur.7).

Figur 7. Finansiering av FoU-prosjekter fordelt per fylke (prosjekteier). Verdiene viser det totale regnskapsført budsjett i perioden 2018-2024. Høyre akse (grønne prikker) viser det totale antall prosjekter som finansieres per fylke. N=56.

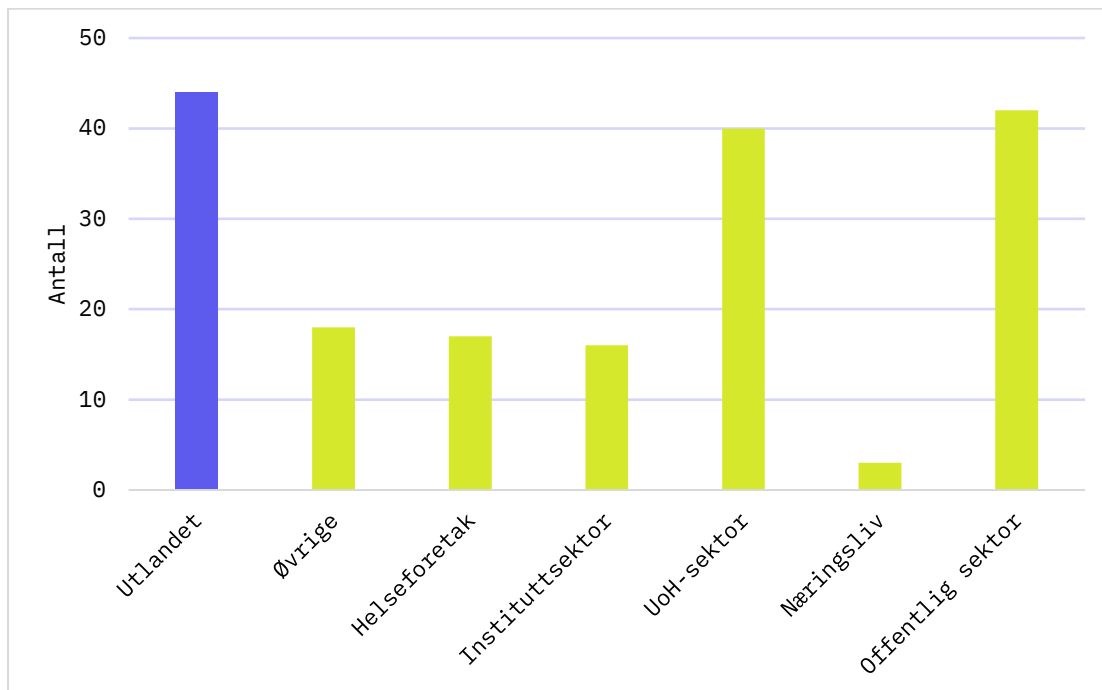
Samarbeidspartnere

Av de 56 FoU-prosjektene i porteføljen har 46 prosjekter samarbeidspartnere. Det er totalt 180 samarbeidspartnere i prosjektene, hvorav 136 er nasjonale partnere og 44 er internasjonale (Figur.8).

Figur 8. Antall nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere (n=180). 46 FoU-prosjekter har samarbeidspartnere.

Partnere er godt spredt mellom sektorene. Offentlig sektor (42) og UoH-sektor (40) utgjør omtrent 30% av de nasjonale prosjektpartnere i prosjektene. Den resterende andel av porteføljen er nesten jevnt fordelt mellom de andre sektorene (figur 9).

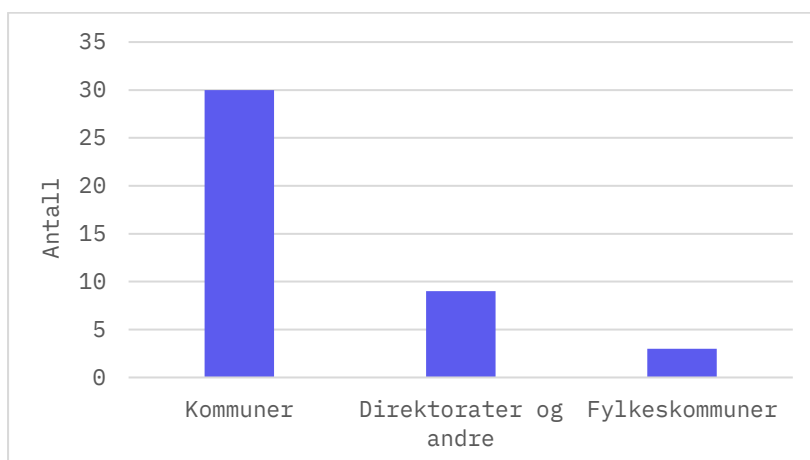

Figur 9. Antall samarbeidspartnere fordelt per FoU-sektor.

De internasjonale samarbeidspartnere tilhører UoH-sektor og Instituttsektor i stor grad. Dette kan begrunnes med at utenlandsk næringsliv og offentlig sektor i mindre grad er tillat som samarbeidspartnere i prosjektene som Forskningsrådet finansierer. Det samarbeides bredt internasjonalt i de prosjektene, Storbritannia (15) og Nederland (4) er de landene som er mest representert blant internasjonale samarbeidspartnere.

Offentlig sektor

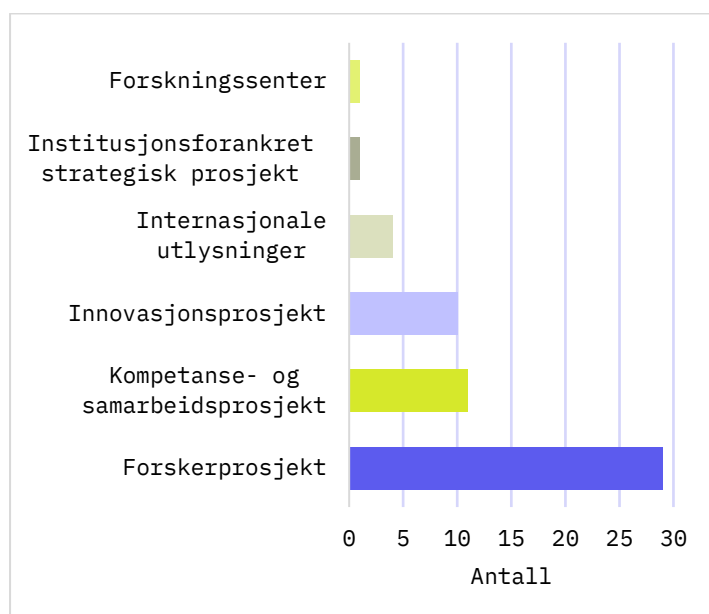
Offentlig sektoren er en viktig sektor i forskning og innovasjon, spesielt for å fremme samfunnsnytt og verdiskaping. I analysen ser vi at Offentlig sektor er godt representert blant samarbeidspartnere (42). De fleste partnere er fra kommunal sektor (figur.11).

Figur 10. Figuren viser antall samarbeidspartnere fra Offentlig sektor. Ingen av disse partnere er fra utland.

Prosjektttype

Forskningsrådet tilbyr flere ulike prosjekttyper, hver med sitt spesifikke formål og målgruppe. En oversikt over prosjekttyper er lagt inn i tekstboks 1. Over halvparten av prosjektene i den samlede FoU-porteføljen er Forskerprosjekter, totalt 29 prosjekter. Åtte av 29 forskerprosjekter er finansiert under konkurransearenaen for banebrytende forskning (FRIPRO). Disse prosjektene kjennetegnes av høy forskningskvalitet og fremragende forskningsideer, og konkurrerer på tvers av fag og tema. Deretter er Kompetanse- og samarbeidsprosjekter samt innovasjonsprosjekter de mest representerte (figur. 11). Brorparten av prosjektene, både forskerprosjekter og kompetanseprosjekter, når opp i konkurranse i tematiserte utlysninger med spesielle formål.

Figur 11. Antall FoU-prosjekter fordelt per søknadstype.

Boks 1:

Forskerprosjekt skal bidra til å fremme fornyelse og utvikling i forskningen innenfor alle fag og tematiske områder.

Kompetanse- og samarbeidsprosjekt skal utvikle ny kunnskap og bygge forskningskompetanse som samfunnet eller næringslivet trenger for å møte viktige samfunnsutfordringer.

Innovasjonsprosjekt skal bidra til verdiskaping og fornyelse i næringsliv og offentlig sektor.

Forskningsssenter skal bidra til å styrke og videreutvikle fremragende og nyskapende forsknings- og innovasjonsmiljøer.

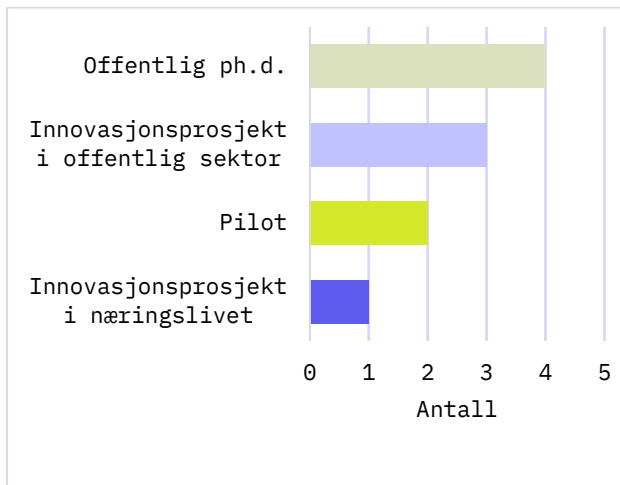
Internasjonale utlysninger er en samlepost for å registrere søknader som er innvilget gjennom ERA-nettverk og partnerskap.

Innovasjonsprosjekter

Innovasjonsprosjekter er en viktig prosjekttipe som bidrar til verdiskaping og fornyelse i offentlig sektor. I porteføljen er ti Innovasjonsprosjekter som er fordelt på forskjellige prosjektvarianter (figur 12). Offentlig sektor ph.d., er en ordning som tilbys av Forskningsrådet for å øke forskningsinnsatsen i offentlige virksomheter. Ordningen gir de offentlige arbeidsgivere muligheten til å søke støtte for et ph.d.-prosjekt for egne ansatte.

BoVEL: Bo lenger hjemme med sosial teknologi – Pilot Helse

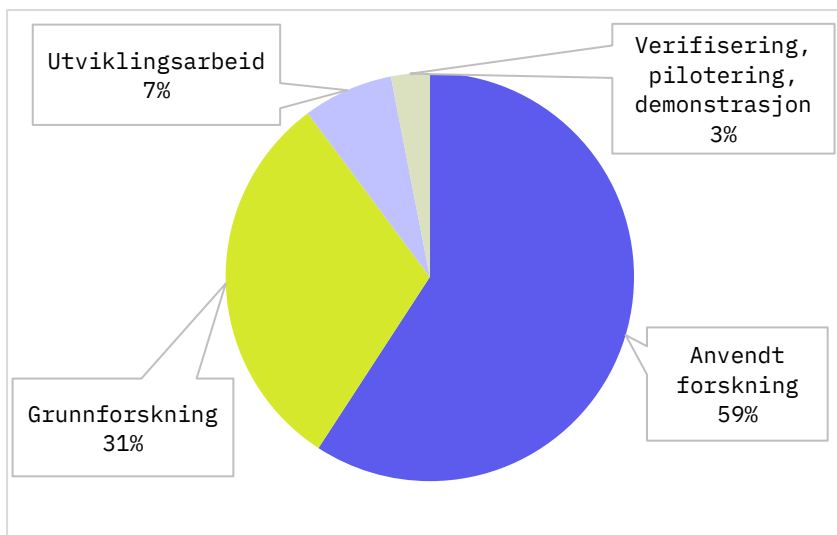
Ensomhet og manglende sosial kontakt hindrer eldre i å bo hjemme lengst mulig, da eldreomsorgen ofte fokuserer på medisinske tiltak og overser sosiale behov. Kompany AS og Oslo kommune samarbeider om å utvikle tjenester med sosial teknologi, hvor teknologien, helsepersonell og pårørende sammen skal sørge for at eldre kan og vil bli boende lengre i eget hjem. Et annet mål i prosjektet er å undersøke om tjenester med sosial teknologi faktisk bidrar til at flere blir boende lengre hjemme.

Figur 12. Innovasjonsprosjekter fordeling per søknadstype, n=10.

Forskningsart

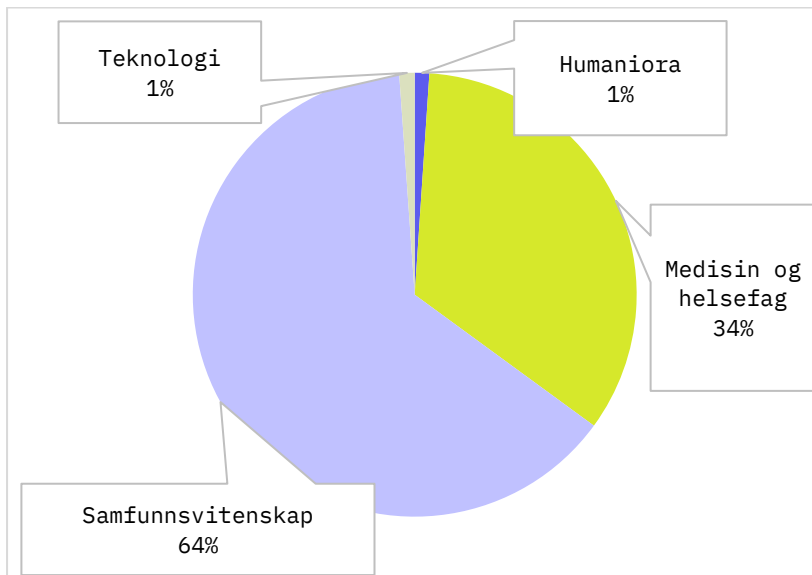
Blant innvilgede FoU-prosjekter er over halvparten anvendt forskning etterfulgt av grunnforskning. Ett og samme prosjekt kan ha både bestå av *grunnforskning*, *anvendt forskning*, *verifisering* og *utviklingsarbeid* (figur 14).

Figur 13. Andel forskningsart i porteføljen. Et prosjekt kan være merket med flere forskningsarter.

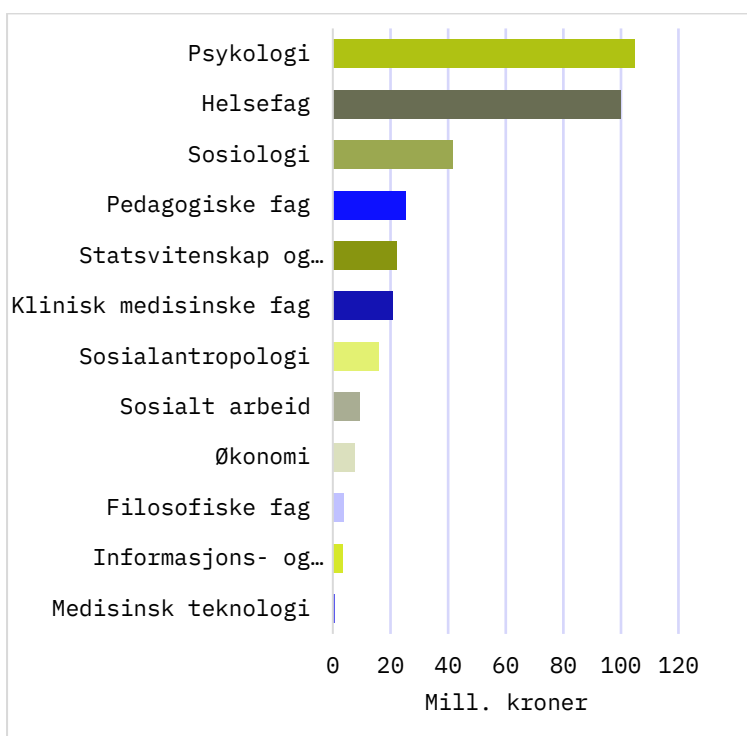
Fagområde og fagdisipliner

Analysen viser at det er en bred tverrfaglig tilnærming til forskning på ensomhet, med prosjekter som spenner over flere fagområder og disipliner. Over halvparten av prosjektene, ca. 64 %, faller innenfor *samfunnsvitenskap*. Dette kan inkludere forskning på sosiale forhold, samfunnsstrukturer og hvordan ensomhet kan påvirke ulike grupper i samfunnet. *Medisin og helsefag* er nest største fagområde med 34 % (figur 15). Disse prosjektene kan f.eks. fokuserer på helserelaterte aspekter av ensomhet, inkludert psykisk helse, fysisk helse og helserelatert livskvalitet.

Figur 14. Andel av fagområder i porteføljen i perioden 2018-2024. NB: prosjektene kan merkes med flere fagområder.

Blant fagdisiplinene er *psykologi* og *helsefag* størst representert i porteføljen med nesten lik fordeling (figur 15).

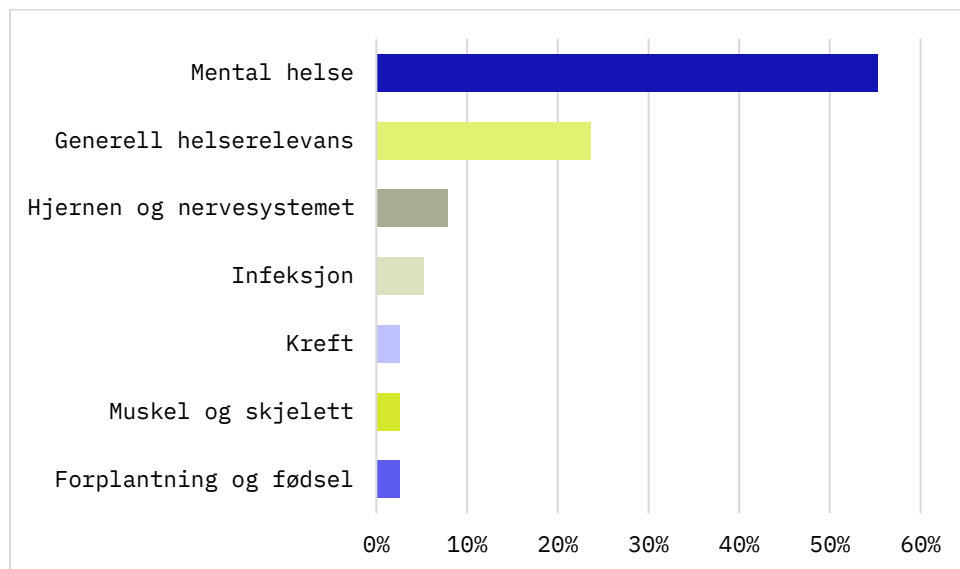
Figur 15. Fordeling av fagdisipliner i porteføljen i perioden. Verdiene viser det totale regnskapsført budsjett i perioden 2018-2024. NB: prosjektene kan merkes med flere fag.

Health Research Classification System (HRCS)

I Forskningsrådet er alle innvilgede helseforskningsprosjekter merket med klassifiseringssystemet Health research Classification System (HRCS). Systemet klassifiserer hele spekteret av biomedisinsk og helseforskning etter to dimensjoner: *helsekategori* og *forskningsaktivitet*. Ett og samme prosjekt kan merkes på flere kategorier under disse to dimensjoner. I analysen er 33 av 56 FoU-prosjekter klassifisert med HRCS-systemet.

Helsekategori

Dimensjonen helsekategori referer til temaet eller sykdommen som forskningen fokuserer på. Av de helserelevante prosjekter i porteføljen er kategorien Mental helse størst etterfulgt av Generell helserelevans. Under kategorien generell helserelevans, samles alle prosjekter som inkluderer flere helsekategorier, dvs. at prosjektene er relevante for flere sykdomsgrupper. Ofte samles prosjekter om folkehelse og tjenesteforskning under denne kategorien (figur 16).

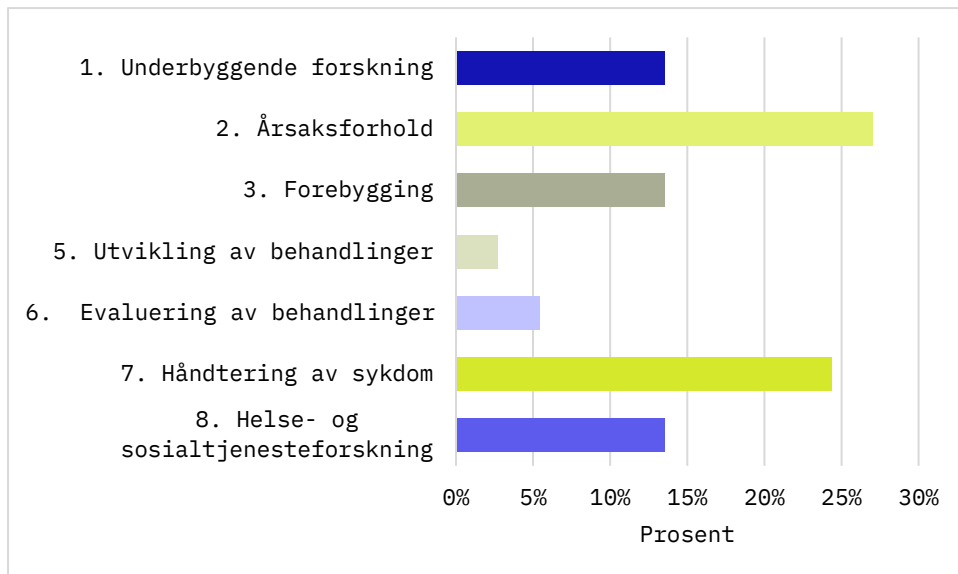
Figur 16. Andel helsekategori for helsemerkede prosjekter.

Bedre grunnlag for proaktive tjenester (CoV-clusion)- Forskerprosjekt

De langvarige tiltakene under Covid-19-pandemien, har ført til økt stress, ensomhet og bekymring. Mange familier har falt utenfor helse- og velferdssystemet og problemene vedvarer etter pandemien. For å møte denne utfordringen leder forskere ved Folkehelseinstituttet prosjektet **CoV-clusion**, som skal styrke tjenestenes evne til å jobbe proaktivt med barn og foreldre, og gjøre samfunnet bedre rustet til fremtidige kriser. Prosjektet utvikler blant annet sårbarhetsprofiler, undersøker konsekvenser av foreldres arbeidsforhold, og ser på hvordan skolen og helsetjenestene kan støtte sårbare familier bedre. Kunnskapen skal bidra til mer treffsikre og tilgjengelige helsetjenester for familier i sårbare situasjoner.

Forskningsaktivitet

Denne dimensjonen referer til type forskning som utføres i prosjektene. I porteføljen er kategorien *årsaksforhold og håndtering av sykdommer* desidert størst. Ofte er prosjekter som omhandler *folkehelse, behandling og tjenesteforskning* samlet under disse kategorier (figur 17).

Figur 17. Fordeling mellom forskningsaktiviteter i helsemerkede prosjekter.

Vedlegg 1.

Metode

Søkeord og søkestreng

- Begrensning for søket var: søknader og innvilgede prosjekter med søknadsdato fra 01.01.2015 til 01.09.2024. EU- og SkatteFUNN-prosjekter er ikke inkludert i søket. Søket viser ingen resultat over en satt terskelverdi på relevans for tema ensomhet (20 %) i perioden 2015-2017.
- Søket er i prosjektsammendragene. Flesteparten av sammendragene var originalt på engelsk (83 % i dette utplukket). For sammendrag som originalt var på norsk ble engelsk versjon (oversatt) brukt, slik at hele søket kunne gjennomføres på engelsk med de engelske begrepene/definisjonene.
- Søket bestod av ni søkestrenger. I fem av søkene ble definisjon/begrep brukt, og for de resterende fire søk, ble søketittelen brukt.

Keyword	Definition	Stikkord	Begrep
Loneliness	A subjective feeling of being alone, separated or apart from others, and has been conceptualized as an imbalance between desired social contacts and actual social contacts.	Ensomhet	Definisjon 1: Ensomhet kan defineres som en ubehagelig følelsesmessig tilstand som følge av opplevelse av manglende eller utilstrekkelige sosiale relasjoner og følelsesmessige misforhold mellom eksisterende og ønskede sosiale relasjoner. Ensomhet kan være situasjonsbestemt eller vedvarende og kan på et gitt tidspunkt være mild, påtrengende eller intens. Definisjon 2: Beskriver den individuelle opplevelsen av å mangle og savne sosiale relasjoner og tilknytning (det vil si psykologisk), brukes utenforskap mer strukturelt om manglende sosiale koblinger i samfunnet (det vil si sosiologisk). Utenforskap kan dermed også betegne en situasjon der en gruppe individer, for eksempel innvandrere eller pensjonister, i mindre grad deltar i samfunnet enn andre.
Social Isolation	The lack of social contact and support.	Utenforskap	Utenforskap er et uttrykk som i dagligtale brukes om manglende sosial tilknytning til samfunnet rundt. Uttrykket

			beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet ellers, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar utdanning, eller der de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet ellers.
Health related quality of Life (HRQoL)	Health-Related Quality of Life (HRQOL) refers to individual's perception of their position in life in the context of the culture and value systems in which they live and in relation to their goals, expectations, standards and concerns. It is a broad-ranging concept affected in a complex way by the individual's physical health, psychological state, level of independence, social relationships, and their relationships to salient features of their environment	Helserelatert Livskvalitet	Enkeltmenneskers oppfatning av sin posisjon i livet innenfor den kultur og det verdssystem de lever i, i forhold til sine mål og forventninger, hvordan de ønsker livet skal være og hva de er opptatt av.
Social inclusion	Social inclusion is defined as the process of improving the terms of participation in society, particularly for people who are disadvantaged, through enhancing opportunities, access to resources, voice and respect for rights. WHO definition: Social inclusion is the process by which efforts are made to ensure equal opportunities – that everyone, regardless of their background, can achieve their full potential in life. Such efforts include policies and actions that promote equal access to (public) services as well as enable citizen's participation in the decision-making processes that affect their lives.	Sosial Inkludering	Inkludering betyr å delta på like vilkår i sosiale felleskap, ha like muligheter for å lykkes, og reell innflytelse på felleskapets regler og hvordan samfunnet virker.
Social exclusion	Social exclusion describes a state in which individuals are unable to participate fully in economic, social, political and cultural life, as well as the process leading to and sustaining such a state.	Sosial ekskludering	Manglende deltakelse i samfunnet er en anerkjent årsak til sosiale problemer. Grupper som ikke har lik tilgang på deltagelse i samfunnet har en høyere forekomst av problemer enn andre. Arbeidet for å gi lik tilgang på deltagelse i samfunnet og å unngå sosial eksklusjon er viktig for å unngå sosiale problemer.

Anxiety	-	Angst	-
Depression	-	Depresjon	-
Suicide	-	Selvmord	-
Social anxiety	-	Sosial angst	-

For å utføre søket brukte vi først en embedding-modell som er laget for å sammenligne tekster: 'sentence-transformers/all-MiniLM-L6-v2' (Link: [sentence-transformers/all-MiniLM-L6-v2 · Hugging Face](#)).

Hvert av prosjektsammendragene ble delt inn i deler på maks 256 ord. Alle søkestrengene og sammendragene ble deretter gjort om til embeddinger (dense vektor-representasjoner). For hvert prosjekt regner vi så ut cosinus (cosine distance) mellom embeddingen fra prosjektsammendraget mot embeddingen for hver av søkestrengene. To tekster som er helt like vil få en score på 1 (100 %), og når to tekster er helt ulike vil scoren nærme seg 0 (0 %). Vi tok kun stilling til søknader som fikk over 20 % likhet med minst en av søkestrengene.

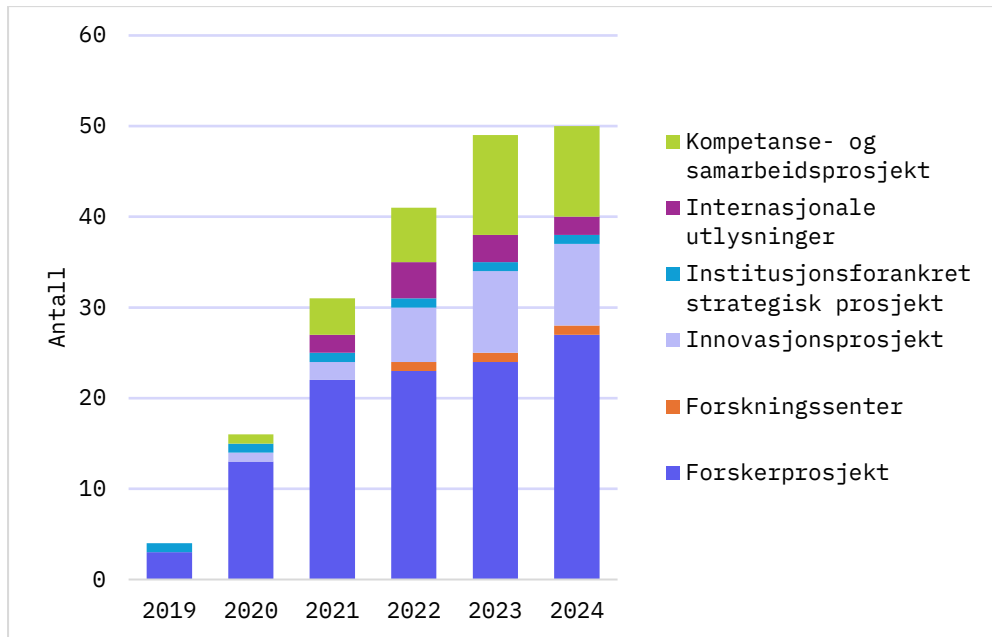
Fordelen med denne metoden å utføre søk på er at den finner resultater selv om kun synonymer og nærliggende uttrykk er til stede i tekstene, siden embedding-modellen fungerer slik at like ord og uttrykk gir likere verdier i embeddingen. Søket vil derfor gi mye bredere treff enn om man kun brukte ordbaserte søk, og man får en score for hvor bra søkene treffer på hver tekst.

I analysen har vi inkludert kun prosjekter som er innvilgede/avsluttede og ord som gir en treff i søket $\geq$ 25 %.

Vedlegg.2

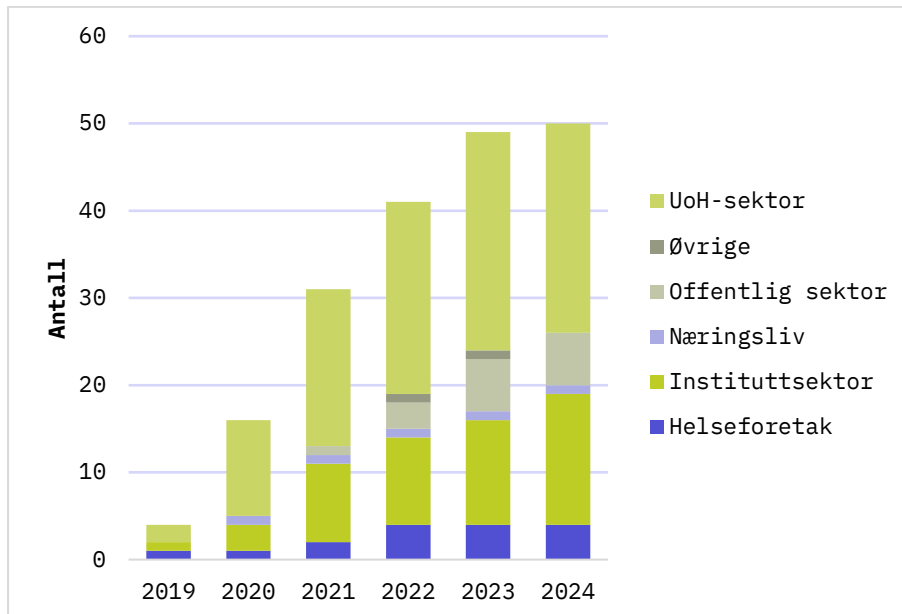
Prosjektstatistikk (FoU)-årsserie

Søknadstype

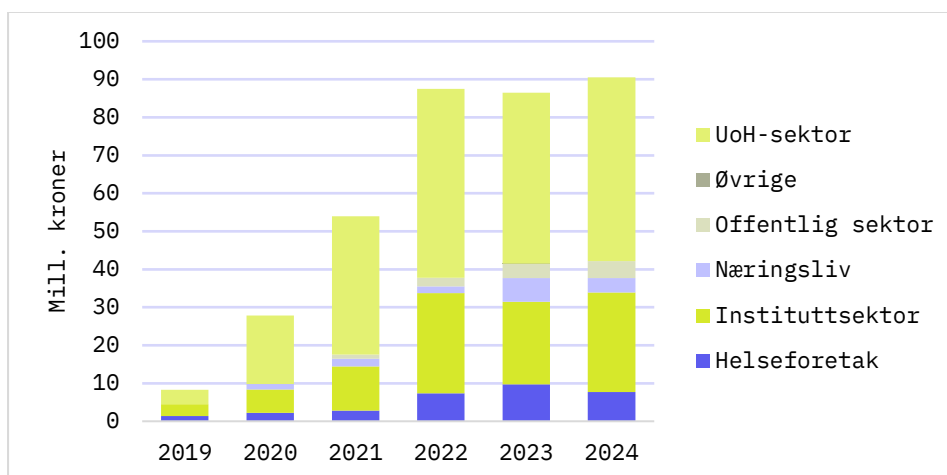

Figur 18. Antall FoU-prosjekter fordelt per søknadstype per år i perioden.

FoU-sektor prosjekter

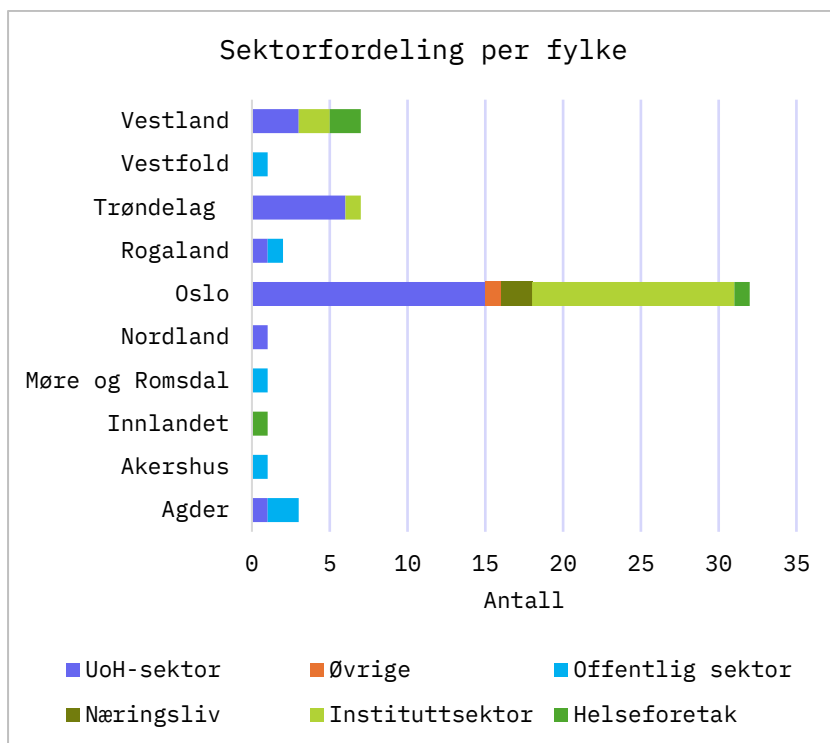

Figur 19. Antall FoU-prosjekter fordelt per sektor (prosjekteier) per år i perioden

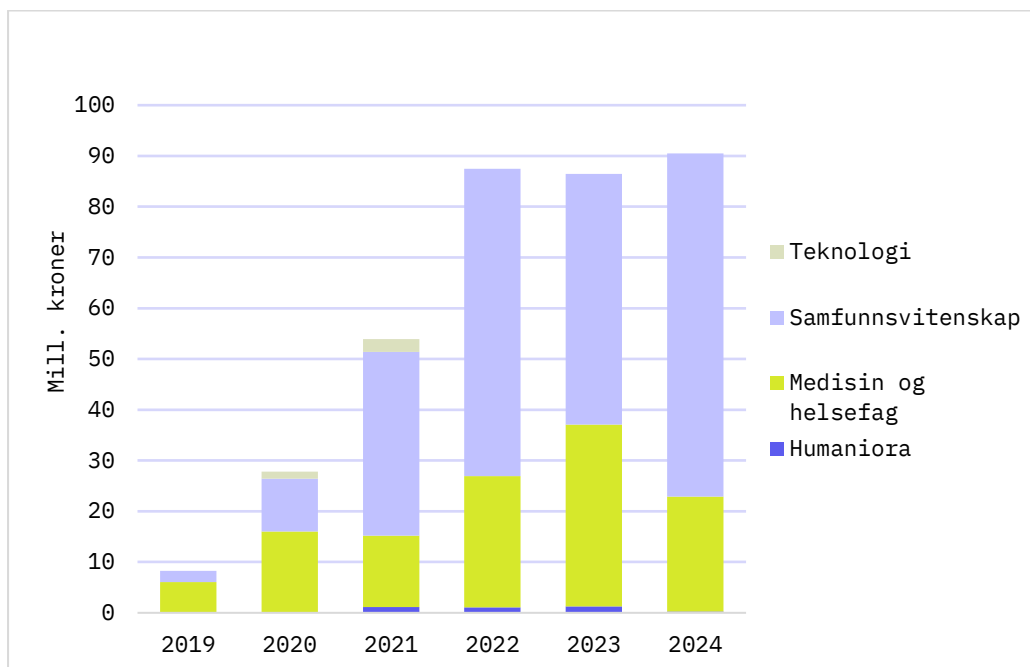
Figur 20. Finansiering av FoU-prosjekter fordelt per sektor (prosjekteier) per år i perioden. Verdiene viser regnskapsført budsjett i millioner kroner.

FoU-sektor fordeling per Fylke

Figur 21 Antall FoU-prosjekter fordelt per fylke per år i perioden.

Fagområde per år

Figur 22. Finansiering av FoU-prosjekter fordelt på fagområde og år i perioden. Verdiene viser regnskapsført budsjett i mill. kroner.

Vedlegg. 3

Liste over prosjekter

FoU-prosjekter

Prosjektnummer	Prosjekttittel	Institusjon
331871	SE-metodikk i elevtjenesten: Implementering og effektmåling av et levekårstiltak i videregående skoler på Agder.	AGDER FYLKESKOMMUNE
341307	Økt inkludering av personer i utenforskap. Utpøving av VR som muliggjørende teknologi. VRINK prosjektet	ÅLESUND KOMMUNE
300668	Reproduction of socioeconomic differences and mental health across generations (REMENTA)	FHI
319845	Mental health and well-being in adolescence. Exploring the role of social media.	FHI
324620	Covid-19 and impact on mental health: a longitudinal, multi-national study (C-Me)	FHI
325977	Improving Services' Proactive Efforts: The Impact of Covid-19 and Vulnerability on Exclusion from Health and Welfare (CoV-clusion)	FHI
327659	Inequalities in informal caregiving over the adult life course in Europe: social participation, health and the influence of Covid-19	FHI
334093	Parenthood, childlessness, and mental health in times of falling fertility	FHI
343454	Young adults' mental health and labor market exclusion - causes, consequences, and trends	FHI
345106	YoungPsych: Drivers and Implications of the Mental Health Decline among the Young	FHI
343381	What is driving the increasing youth disability insurance receipt in Norway?	FRISCH
331794	UngMeistring- digitale psykiske helsetjenester for ungdom	HELSEBERGEN
312683	Drivers of public responses toward Coronavirus outbreak and implications of social dynamics (COSD)	HVL
320702	Inclusion of Children and Youth in Organized Leisure in Local Communities in Norway (ICYVOL)	ISF

331810	BoVEL: Bo lenger hjemme med sosial teknologi.	KOMPANY AS
336714	"Getting more people in work" - How Norwegian municipalities manage complex social challenges.	KRISTIANSAND KOMMUNE
321027	Forebygging av mentale vansker blant søsken til barn med kronisk sykdom i kommuner og spesialisthelsetjenesten med innovasjonen "SIBS"	LILLESTRØM KOMMUNE
343236	Responding to Mental Health Problems in Victims of Sexual Assault	NKVTS
315207	Enkel og trygg pårørendekontakt	NO ISOLATION AS
287884	The regular general practitioner scheme: integrated and equitable pathways of depression care, facilitating work participation	NORCE
334972	Health Deterioration and Risks of Labour Market Exits - Young Workers in Double Trouble?	NORCE
344226	The NEON Young Norway Study: Facilitating Narrative Experiences Online to Provide Mental Health Support for Young People	NORD
302705	Evidence for action to reduce social inequalities in health	NTNU
315214	Transgenerational, Social, and Individual Predictors of High-School Dropout: An Ecological Model Tested in a Multi-Data Design	NTNU
323207	SENSE-GARDEN Home - development and testing of a portable SENSE-GARDEN	NTNU
324871	Digital Lives: Impact of Social Media Use on Psychological and Social Development from Childhood to Adulthood	NTNU
335731	FAMREUN Family Reunification and Unaccompanied Refugee Minors: Psychosocial Health, Integration and Support Services	NTNU
336259	New perspectives on inclusion as a process in diverse school environments	NTNU
324475	Young people transitioning from out-of-home care in Norway and Australia: Interrelationships between policies, pathways, and outcomes	NTNUSAMF
301045	Sustained employment of hard-to-place citizens in small and medium sized enterprises: A mixed-method study in Norway and the Netherlands	OSLOMET
301840	VIRTUAL PRESENCE: A cultural analysis of the emergence of telepresence technologies as a solution to loneliness	OSLOMET
314290	Practices and Policies of Belonging among Minority and Majority Children of Low-income Families	OSLOMET

344102	Enabling Ageing in Place	OSLOMET
344248	Promising Practices: Holistic Work Inclusion of Young Adults	OSLOMET
344468	Revising work time flexibility policies to promote work inclusion (REFLEX)	OSLOMET
287243	Online psychosocial support for young people distressed by appearance-altering conditions: A randomised control trial (RCT)	OUS
301065	TRUST: Attitudinal Impacts of Refugees on Host Communities in the Global South	PRIO
345558	Recovery gjennom medborgerskap og utvikling av bærekraftige kommunale tjenester innen psykisk helse og rus.	SANDNES KOMMUNE
333886	HANNAH	SENIORNETT
326773	Virtual Reality as a facilitator for participation in society among persons with mental health and/or substance use disorders	SYKEHUSET INNLANDET HF
345552	Sosial bærekraft og samskaping av læringsaktiviteter mellom skole og museum.	THOR HEYERDAHL VIDEREGÅENDE SKOLE
344340	Engaging workplaces: A social partners perspective on youth activation	TRONDHEIM KOMMUNE
300030	Fitness, Ageing and Bilingualism (FAB): The benefits of regular physical activity and bilingualism for language abilities in healthy ageing	UIA
302225	Social inequality in adolescent mental health in a life course perspective (LONGTRENDS)	UIB
315499	Social Injustice and Criminal Justice	UIB
286838	The Lonely Brain: Loneliness and Brain Health in Midlife and Older Age	UIO
288083	Research Center for Developmental Processes and Gradients in Mental Health - PROMENTA	UIO
300816	The Social Gradient in Mental Health. A Long-Term Longitudinal Study Integrating Survey Data, Register Data, and Molecular Genetic Data	UIO
301010	Pathways into Marginalization. A 28-Year Longitudinal Study from Adolescence to Middle Adulthood	UIO
303048	Private Lives: Embedding Sociality at Digital Kitchen-tables	UIO
313809	Speaking up for the quiet ones: Voicing the perspectives of shy students in middle schools	UIO

314843	Homo sociabilis and genomics of the good life. Rethinking wellbeing and social relations – the role of genetic and environmental processes	UIO
331640	CREATE - Centre for Research on Equality in Education	UIO
338686	PlatFAMs: Platforming Families – tracing digital transformations in everyday life across generations	UIO
336307	Improving mental health services with and for indigenous and ethnic minority youth	UIS
336858	En kvalitativ undersøkelse av agens i terapi og bedring hos personer med engstelig unnnvikende personlighetsforstyrrelse	VOSS DPS NKS BJØRKELI AS

Annet støtte-prosjekter

Prosjektnummer	Prosjekttittel primærspørsmål	Kortnavn
341909	Ageing in the Arctic - Defining accessibility and challenges with healthy ageing in wintry conditions	AT ARKITEKTUR AS
290261	Promote mental health and wellbeing in Teachers across Europe	BUSKERUD FYLKESKOMMUN
317106	ARISE	HALODI ROBOTICS AS
337873	Positive avvik - en innovativ tilnærming for å forebygge og hindre ungt utenforskap	NAV
352065	Indigenous People with Disabilities in the Arctic: Workshops for Initiating Research Collaboration	NFORSK
296852	Innovation Action søknad med internasjonalt konsortium.	NO ISOLATION AS
334208	Downward Social Mobility, Health and Political Radicalization	NO ISOLATION AS
334026	"Likeverdige tjenester" - den 7. nasjonale konferansen for omsorgsforskning	NTNU
299086	Better-Being: Systemic urban innovation for better health and well-being	OSLO KOMMUNE
299859	A life course perspective on the GENDERed PATHways of social exclusion in later life, and its consequences for health and wellbeing	OSLOMET
351038	PASG 2024 OSLO: Promoting the child's best interests	PASG NORGE
354855	Optimalisering av Back2School tiltaket for bruk i Norge	STJØRDAL KOMMUNE VELFERD
312639	SMILE – Providing digitalised prevention and rehabilitation prediction support for ageing people in smart living environments	SYKEHUSET INNLANDET HF
308751	PES travel support for Tingtun 2019	TINGTUN AS
290399	Utvikling av gode læringsmiljøer, elevers motivasjon og læring gjennom estetiske tilnærminger til inkludering	TRONDHEIM KOMMUNE

329376	Pandemisenteret nasjonal studentkonferanse: «Neste pandemi kommer – hva gjør vi da?»	UIB
321087	Jenter overtar IVT-fakultetet på UiT (Jol-UiT)	UIT

Norges forskningsråd

Besøksadresse: Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00

post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Design: [design]

Foto/ill. omslagsside: [fotokreditt]

ISBN 978-82-12-04192-9 (PDF)

